Bir Kayıkta Üç Kaçık - 6

Peynir

Ahi'nin dikte ettirişiyle başladık listemizi hazırlamaya.

Önce gelişigüzel yapıyorduk listeyi. Bir süre sonra Ahi, «Bu böyle gitmez.» dedi, «Her şey karmakarışık oldu. Yeni den başlamalıyız. İki ayrı liste yapmalıyız. Biri yiyecek-içecekler, öteki diğer ihtiyaçlar.»

Giriştik önceki listeyi ikiye ayırarak kopyalamaya.

Kopyalamakta sorun çıkmadı ama sanmayın ki bu iş öyle bir kerede yapıp bitirildi. Babamın odasından aldığım kağıtlar yetmedi, yukarı çıkıp takviye getirmem gerekti.

Her iki listeye de yazdıklarımızın birçoğunu bilmem kaç kez silip, yerine yenisini yazdık. Kimi zaman, az önce silip çıkarmış olduğumuz bir şeyi yeni baştan ekledik. İstediğin kadar yumuşak silgi kullan!... Öyle ki sonunda siline yazıla kağıtların hepsinin fışırı çıktı.

«Bunları temize çekmeliyiz.» dedi Ahi. «Sen birkaç yeni ve temiz kağıt getirsen…»

Tam kağıt getirmek üzere odadan çıkmıştım ki, yine seslendi arkamdan: «Kalemlerin ucu körlendi. Bir de kalemtıraş getirmelisin.»

Sanki kendisi yazıyor da!

Listeleri temize çektik. Tam üç sayfa doldu; ikisi ihtiyaçlar, biri yiyecekler. Bunların birkaçı Ahi ile benim evden sağlayabileceğimiz şeylerdi ama çoğu için esaslı bir alışveriş yapmak gerekiyordu.

Alışveriş listemize elbette bir çadır ve iki şişme yatak katmıştım. Cemal yatakların sayısını üçe çıkardı. Nedenini sorunca bana göz kırparak, «Olur a, bakarsın biri patlar. Yedeğimiz de bulunmalı.» dedi. İşin aslı ise Ahi'nin de ister istemez gece çadırda yatmaya razı olabileceğiydi; belli.

Ahi ise yiyecek-içecek listesine öyle şeyler ekletti ki sanki tatile çıkmıyoruz da lokanta işleteceğiz. «Olsun, zararı yok.» dedi, «Tedbirli davranmakta yarar var. Ne demişler; fazla mal göz çıkarmaz. Hem belki oralarda bulduğumuz yiyecekleri beğenmeyiz.»

«Doğru… Şayet sen her gittiğin yerde bir Urfa mutfağı arayacak olursan, aç kalırsın.»

Bu lâfıma içerledi ama bozuntuya da vermedi.

«Bak benim alınmasını istediklerime.» dedi, «Bunların içinde hiç bozulacak, çürüyecek, kokacak bir şey yok. Hem birçoğu konserve. Kullanmazsak geri getiririz.»

«O bakımdan haklısın da, geri getirdiklerimizi ne zaman nerede kullanacağız?»

Buna yanıt bulamayınca, yiyeceklerden birkaçının silinmesine zar zor razı oldu; daha doğrusu listeyi kısalttırdı.

«Ancak, madem bunları çıkardık listeden, şunu da çıkaralım o zaman.» dedi.

«Nedir o çıkaralım dediğin?»

Parmağını üzerine bastırmıştı. Baktım, peynir.

«İyi ama peynirsiz sabah kahvaltısı olur mu?» dedim.

«Olur, olur. Peynir çok sakıncalı.»

«Neymiş sakıncası? Sağlığa gayet iyi gelir.»

«Ben sağlıktan söz etmiyorum şu anda. Teknede buzdolabı var mı, yok mu? Sen bana onu söyle.»

«Bilmiyorum. Olmayabilir.»

Olmayabilir de ne kelime?... Ne buzdolabı olabilir yahu bizim o sandal bozması teknede?

«İyi ya.» diye devam etti Ahi. «Diyelim ki buzdolabı yok. İşte o zaman teknenin her yanı peynir kokar. Öyle bir kokar ki, üstümüze başımıza da siner. Bu riski alamayız.»

Bu kez Cemal itiraz etti.

«Sabahları omlet yapacağız ama da!»

«Omlet?»

«Evet da! Beğenemedun mu?»

«Ben sabahları omlet yemem.»

«Sen yeme. Biz yeriz, değil mi la Yenal?»

«Evet, sabahları omlet yemek şahane bir fikir. Oralarda taze köy yumurtası da buluruz. Ummm!»

«İyi, yiyin omletinizi. Fakat peynirsiz. Düşünsenize… Bir doğu rüzgarı esiyor sabahları, peynir kokuyor. Akşam bir imbat çıkıyor, peynir kokulu.»

«Rüzgar esmezse?»

Ters bir şekilde baktı bana Ahi. Hoşlanmamıştı bu espriden.

«Yahu anlamıyor musunuz?» diye diretti. «İkiniz de koskoca üniversite öğrencisi olacaksınız. Peynirin kokusu diğer yiyeceklerin tümüne girer. Sonra her ne yesen sanki peynir yiyormuşsun gibi gelir.»

Bu peynir tantanası çok uzun süreceği benziyordu.

Aslına bakarsanız, Ahi pek haksız da sayılmazdı. Hatta hiç haksız sayılmazdı. O an, yakın tarihte başımdan geçmiş keyifsiz bir peynir macerasını hatırladım. Bunu Ahi'ye de anlatmıştım. Yoksa oradan mı çıkarıyordu bu konuyu?

İstanbul'dayken bir gün kafam atmıştı. Neden olduğunu şimdi unuttum. Sanırım okul ile ilgili bir konuydu. Eve gitmek istemiştim.

Nasıl giderim diye düşündüm. Tam da o sabah Bandırma'ya vapur vardı. Hemen bindim. Oradan İzmir'e bir otobüs bulurdum nasıl olsa.

Bandırma'ya gelince gördüm ki İzmir'e otobüs yok. Hemen biri kalkıyordu Balıkesir'e. Oradan daha kolay bulacağımı söylediler.

Peki, ne yapalım. Ver elini Balıkesir. Yolumuzun üstü.

Otobüs yarı yolda Susurluk garına uğrayıp, durdu.

Aaaa!... Yılmaz! Liseden sınıf arkadaşım. Ne arıyor ki burada?

Meğer o İstanbul'a gidiyormuş Bandırma yoluyla. Benim gelmiş olduğum vapurun dönüşüne yetişecekmiş.

«Sorma, yolda çok yağmur vardı.» demişti. «Bayağı korktum vapuru kaçırırım diye ama neyse…»

«Ben de Balıkesir'den bineceğim İzmir otobüsüne.»

«Yahu bak, ne iyi tesadüf… Seni Allah gönderdi, inan. Burada çok güzel peynir var. Şuradan iki kilo alsam da, bir zahmet bizimkilere götürüversen. Pek sevinirler. Bence sen de al istersen sizinkiler için. Buradaki gibi peynir yok İzmir'de.»

Otobüslerimiz kalkana kadar Yılmaz iki kilo peynir aldı. Ben de bir kilo alıverdim oldu olacak. Birbirimize iyi yolculuklar dileyerek vedalaştık.

Balıkesire'e kadar bir sorun çıkmamıştı. Peynirler paketlerinin içinde uslu uslu oturmuştu.

Otobüs garajına indiğimde beni tatsız bir sürpriz bekliyordu. Hani Yılmaz'ın sözünü ettiği şu yağmur olayı vardı ya İzmir'den gelirken… İşte onun etkisiyle yolda bir heyelan olmuş. Onun için İzmir otobüsleri kaldırılmıyormuş; bekleyeceklermiş.

Ne zamana kadar?

Heyelan temizlenip yol açılana kadar.

Ne kadar sürer bu?

Belli olmazmış. Belki birkaç saat, belki yarına kadar.

Karnıma ağrı girmişti. Ne yapacaktım ben şimdi? Hay Allah!... Yarına kadar yol açılmazsa burada nerede, nasıl kalırdım?

Otobüs garajında ne yapacağımı bilmez halde, ona buna sorup oradan oraya koşarken, bir bey amca halime acıdı.

«Evlâdım, sen iyisi mi tren garına git.» diye salık verdi, «İzmir'e trenle de gidebilirsin.»

«Tren ne zaman vardır peki?»

«Bak onu bilemem. Fakat burada boşuna oyalanacağına, durma, atla, git, sor.»

Yapılacak en akıllıca iş oydu. Peki ama nasıl gidecektim tren istasyonuna? Yakın mıydı bari?

Pek yürüme mesafesinde sayılmazmış. Hani yürüyerek gidilmez değilmiş ama…

Bir taksiye binilecek anlaşılan.

Taksi?... Taksi falan yok.

Yahu otobüs garajı değil mi burası? Burada taksi bulunmazsa nerede bulunacak?

Varmış var olmasına da, birkaç taneymiş. Balıkesir'de pek taksi kullanılmazmış. Şimdilerde artık hiç de öyle değildir kuşkusuz ama biz burada 1960'lı yılların başlarından söz ediyoruz.

Fayton varmış.

Tamam canım, o da olur. Hem o bey amca atla git demedi miydi? Acaba at ile git mi demek istemişti aynı zamanda?

Atladım faytona. Adama "Kaça götürürsün?" falan diye sormadım bile. Artık kaçaysa kaça! Yeter ki tren olsun.

Olay faytonda başladı. Daha binerken önceleri sümsük sümsük duran atlardan biri canlanarak, şöyle benden yana bir dönüp derin bir kişneme attı. Garajdan çıkıp da köşeyi döndüğümüzde, peynirlerin kokusu havaya pek bir yayılmış olsa gerek ki, her iki at birden âdeta şaha kalkıp koşturmaya başladı. Faytoncu da pek şaşırmıştı bu işe. Dizginleri çekip, «Bırrıs, bırrıs!» diye ya da ona benzer bir lâfla sesleniyordu ama hayvanların dinleyesi yoktu.

Az sonra, faytonun hızıyla peynir kokusunu da yitirmiş olsalar gerek ki yavaşladılar. Fakat tren istasyonuna gelip ben faytondan indiğim zamanki halleri görülmeye değerdi doğrusu. Bulmuşlardı peynir kokusunun nereden geldiğini. Faytoncu bıraksa, arkalarındaki araba ile birlikte üzerime çıkacaktı her ikisi de.

İşin garip yanı, ben hâlâ olup biteni anlayamamıştım. Bunların hepsi sonraki yorum.

İstasyona girer girmez, bir elimde valiz diğerinde peynir paketleri, gişeye koştum.

«İzmir'e ne zaman tren var acaba?»

Gişe memuru bir başka türlü baktı suratıma, başını sağa sola sallayarak, «İki saat sonra.» dedi, pek sert bir sesle.

«Peki, bir gidiş lütfen. Öğrenci.»

Kimliğimi çıkarıp gösterdim.

Verdiğim paraya bir baktı. Kokladı. Yüzünü buruşturdu. Paranın üstü ile bileti gişenin deliğinden fırlatır gibi attı.

Ne ters herif!... Trene bindiğim pek yoktur benim. Tüm TCDD memurları bunun gibi suratsız mı acaba?

İki saat!... Ne yapacağım ben şimdi burada?

Aklıma gelen bir başka şey daha vardı ama o aksi tavrı nedeniyle soramamıştım gişe memuruna. "Tren İzmir'e ne zaman varır?"

Bu istasyonlarda tarife çizelgesi bulunurdu herhalde.

Tamam, işte orada.

Çizelgeyi taradım. Kalkış-varış saatleri gösterilmişti. Benim tren, gece yarısı varacaktı İzmir'e.

Oh!... Geç saat ama buna da şükür.

Ya rötar yaparsa?... Bu trenler de hep yapardı bildiğimce.

Olsun! Ne kadar olurdu ki ötesi? Altı saat gecikse bile fark etmez. Ha gece yarısı varmışsın, ha ertesi sabah.

Bizimkileri bir telefonla arasam da durumu bildirsem... Çünkü İstanbul'dan çıkmadan telefonla haber vermiştim geleceğimi. Annem sormuştu «Neden?... Ne oldu ki?... İyi misin?... Bir şeyin yok ya!» diye. Ana yüreği dayanamaz, kocaman adam olsan bile. «Bir şeyim yok. İyiyim. Gelince anlatırım.» diye geçiştirmiştim. Ne olurdu sanki canının sıkılmış olduğunu söylesen? Şimdi merakla bekliyorlar. Haber vermeli ki telaşlanmasınlar.

Kendimi kutladım: Düşünceli çocuk!

Telefon jetonu gerek. (O zamanlar öyleydi.)

Jeton nerede bulunur ki acaba?

O sırada biri geldi. Bana şöyle ters ters bir baktı. Birine bir telefon açıp konuştu.

Konuşmasını bitirir bitirmez yakaladım: «Af edersiniz, pardon, jeton nerede bulunur acaba?»

Bir şey demedi. Suratıma ters ters bakarak dışarıyı işaret etti. Bir yandan da burnunu tutuyordu.

Dışarıya çıktım. Orada bir büfe vardı.

«Sizde jeton bulunmaz değil mi?»

Hayret bir şey! Bu deyişlerden nefret ederdim. Niçin olumsuzdan giriyorsun ki? "Var mı?" diye sorsana.

Bereket büfeci lâfı uzatmadı "Aksine, istersen bulunur." demedi.

«Küçük mü büyük mü?»

«Şey… Bilmiyorum. İzmir'i arayacağım da…»

«Büyük o zaman. Kaç tane?»

Yeter diye düşünüp, iki jeton aldım.

Aklımdan uçup gitmişti şehirlerarası telefon konuşmasının ne denli zor olduğu. Şimdi buna gülüp geçeriz belki ama o tarihlerde çok sıkıntılıydı tek bir telefon görüşmesi bile. Dakikalarca beklerdiniz "çevir sesi" dediğimiz hattın açılışını.

Jetonlar işe yaramadı. Yuttu makine. İki tane daha aldım, onları da yuttu. Bir de bu dert vardı işte.

Gözüme az ilerideki PTT ilişti. Tamam, oradan arayabilirdim. Vaktim vardı ne de olsa.

PTT memuru da garip garip baktı suratıma. Burnunu tutuyordu. Ne oluyor bu Balıkesirlilere ya!... Neden hepsi burnunu tutuyor. Burada âdet mi bu? Yüzümde bir leke falan mı var yoksa?

Anneme telefonla durumu bildirdikten sonra dosdoğru istasyonun tuvaletine attım kendimi. Çok kirliydi. Leş gibi idrar kokuyordu. Lavabonun üzerinde çatlak bir ayna vardı. Kendimi şöyle bir gözden geçirdim. Ne var yani? Öyle Ayhan Işık ya da İzzet Günay kadar falan olmasa da, yakışıklı sayılabilecek bir delikanlı işte. Hem üstü başı da düzgün ve temiz!

Tuvalet denilmesi zor yerden çıktım. Acıkmıştım.

Yine o büfeye gidip, bir paket bisküvi ile bir şişe gazoz aldım. Şişeyi açtırdım. (Çünkü o tarihlerde gazoz şişesi, ancak gazoz açacağı ile açılabilirdi. Kimileri dişiyle açardı. Hatta bir ara bana «Var mısın

yarışa?» demişlerdi de, ben hemen yok olduğumu söyleyivermiştim. Neme gerek! Diş kırılması riski bir yana dursun, bir de namımı mı kirletecektim bir gazoz şişesini dişle açma yarışmasına girerek?)

Bir elimde valiz, ötekinde peynir paketleriyle bisküvi ve açılmış gazoz şişesiyle istasyona döndüm.

Bekleme salonundaki banklardan birine oturdum. Bisküvi paketini açtım. Gazozumu ona eşlik ettirerek, açlığımı gidermeye giriştim.

Tam karşımdaki bankta bir yaşlıca çift oturuyordu. Bir bana, bir birbirlerine baktılar. İkisi de burunlarını tutarak çıkıp gittiler bekleme salonundan.

Hoppala!... Dedim ya, bu Balıkesir'de de insanların burunlarını tutma âdeti var galiba.

Bisküvi ile gazozumu bitirdim. Etrafta kimse olmadığı için bir güzel de geğirdim, üstünüze afiyet.

Şimdi gidip bu şişeyi büfeye iade etmek gerekiyordu. Adama söz vermiştim getireceğim diye; o da bana güvenip gazoz parasının üstüne bir de şişe depozitosu almamıştı. (O zamanlar öyleydi.)

Kalktım. Valizimi burada bırakamazdım. Bir dakika bile sürmezdi büfeye gidip gelmek ama olsun. Gidip gelmiş ve bir de bakmışsın ki, valizin yerinde yeller esiyor. Çok dinlemiştim bu acıklı hikayeleri. Ders almış olmak için ille de başıma gelmesi gerekmiyordu.

Yine çıktım istasyondan. Şişeyi geri verdim. Elimde valizle şöyle bir tur attım istasyonun önünde; ne de olsa daha bir buçuk saat vardı trenin gelmesine. Biraz vakit öldürebilirdim.

Neden sonra birdenbire aklıma peynir paketleri geldi. Valizimi almış ama onları unutmuştum.

Telâşla koşturdum istasyonun bekleme salonuna.

Tam giriyordum ki sarsıldığımı hissettim.

Burası ne biçim kokuyordu böyle ya! İğrenç!... Dayanılamaz.

Peki ama ben biraz önce burada oturmamış mıydım?... Yoksa bir başka bekleme salonu daha vardı da yanlış bir yere mi gelmiştim?

Etrafıma bakındım. Evet, öteki yanda da vardı ama ben o yana hiç gitmemiştim ki!..

Burasıydı işte. Aklımı kaçıracağım.

Ağır ağır girdim içeri, boş elimle burnumu tutarak. İşte orada, az önce oturduğum yerde duruyordu peynir poşetleri. Belli ki kesif koku o yandan doğru saçılıyordu. Şimdi anlaşılmıştı mesele, herkesin niçin burnunu tutup bana ters ters baktığı.

Yapılacak tek şey vardı: Peyniri açık havaya çıkarmak.

Orada bıraksan olmaz mı?

Bu durumda belki bırakan olur ama ben değil. Ayıp!... Zaten hiç sanma çıkardıktan hemen sonra kokunun geçeceğini. Burasını iyice havalandırmak gerekecek ama o da benim işim değil işte. Tuvaletin leş kokusunu gidermeyenler, bu zahmete da razı olsun.

Bir atılışla poşetleri kaptığım gibi istasyonun dışına koştum; bir elimde de bırakamadığım valiz.

Neyse, dışarıya çıkınca peynirlerin kokusu kesilmiyordu ama hiç olmazsa azalıyordu. Hafif de rüzgar vardı. Esinti arkandan gelirse sorun yok; karşıdan gelirse yıkılabilirsin.

Bir an peynirleri çöpe atmak geldi içimden. Benimkisi neyse ne ama arkadaşımınkini de atamazdım ya!

Valizimde bir naylon torba vardı, biliyordum. Kirli çamaşırlarımı koymuştum içine, İzmir'e gidince yıkatırım diye. Bu durumda kirli çamaşırlar açıkta dursa da olurdu valizde. Torbaya ihtiyacım vardı benim şimdi. (O tarihlerde öyle istediğiniz yerde hemen bir naylon torba, poşet falan bulamazdınız.)

Valizi yere yatırdım. Tam açacaktım ki "Ya peynirlerin kokusu valizin içine de girerse?" diye endişelendim. Belki aptalca bir düşünce ama paniklemiştim bir kere.

Peynir paketlerini götürüp az ileriye bıraktım, gözümün önünde ama rüzgarın yönünü dikkate alarak. Sonra valizi açıp çamaşırları naylon torbadan kurtararak kapattım.

Peynir paketlerini torbanın içine aktarırken çok istemiştim o anda bir gaz maskemin olmasını… Bereket torba yeterince büyüktü. Ağzını burup, sıkıca düğümledim. Peynir kokusu azalmıştı. Hiç yok değildi ama azalmıştı işte.

Ellerimi kokladım. Pöfff!

Yine o leş gibi idrar kokan tuvaletin yolunu tutmuştum çaresiz. Çeşmede su vardı da, sabun?

Ha ha ha! Anadolu'da bir tren istasyonunun leş gibi idrar kokan tuvaletinde sabun arıyor salak! Sen suyun aktığına şükret.

Sırf su ile yıkadım ellerimi. I-ıh! Yararsız.

Çaresiz valizi açacağız yine. Orada benim tıraş sabunum var. Tıraş sabunu mıraş sabunu… Sabun sabundur. Biliyorum, altta bir yanda olacak; çıkarmalıyım.

Peki ama yerler de leş gibi burada. Yatıramam valizimi buraya.

Peynir torbasını tuvalette bırakıp çıktım. Diğer bekleme salonuna girdim. Valizimi bankın üzerine yatırıp açtım.

İşte şimdi asıl sorun başlıyordu. Ellerimi giysilerime falan hiç dokundurmadan nasıl ulaşacağım o tıraş sabununa?

Şimdi birisini çağıramam, bana şu valizin dibindeki tıraş sabununu çıkarıp versin diye.

Ne yapmalı?

"Amaaan be!" diye geçirdim içimden, "En kötüsü bunların hepsi kokarsa yıkanır ya da kuru temizlemeciye gider."

Nispeten az kokan sol elimi valizin içine, dibine daldırıp, tıraş sabununu bularak çıkarmam bir oldu. Hemen kapattım valizi.

Haydi yine o leş gibi idrar kokan tuvalete.

Tıraş sabunuyla ellerimi yıkadım. Pek âlâ oluyormuş işte. Üstelik bir de hoş koku yayıldı ortalığa. Böylesi diğer sabunlarda yoktur.

«Yüzümü gözümü de yıkasam mı?» diye düşündüm. İyi olurdu ama neyle kurulanacaktım ki? Hele bir de cebimdeki mendil çekerse peynir kokusunu?... Kalsın!... Ben farkında değilim ama kokuyorsam kokuyorum zaten. Yüzümden çok üstüme sinmiştir.

Yoksa üstümü mü değiştirsem?... O işi nerede yapacağım? Olmaz.

Tuvaletten çıkarken tıraş sabununu özellikle orada bırakmıştım. Hem başkasının da işine yarar hem oradaki idrar kokusunu biraz olsun giderir diye.

Şu istasyondan bir an önce kurtulmak istiyordum. Sanki her bir yanı peynir kokuyor gibi geliyordu bana. Öyleyse, benim kokuttuğum istasyon…

Neyse ki az sonra bir duyuru yapıldı. Ankara yönünden gelen İzmir treni girmişti gara.

Yerim numaralıydı. Kolayca buldum kompartımanı. (Bir bilgi daha bilmeyenler için: O tarihlerde yolcu treni vagonlarında koridor boyunca kompartımanlar olurdu, mevkiine göre 4-8 kişilik. Benimki ikinci mevkiydi yani kompartıman 6 kişilik.)

Pencerenin yanında iki kişi oturuyordu karşılıklı; belki ben yaşta, belki biraz daha büyük. Neredeyse sıfır numara saç kesimliydiler. Benim ise saçlarım uzundu; o sırada pek modaydı erkeklerin saç uzatması. Sonradan öğrendiğime göre asker arkadaşıymış bunlar; İzmir'de Narlıdere'de. İzinden dönüyorlarmış.

Kompartımana girerken selâm verdim «Selâmı-n-aleyküm.» diye; «Aleykümselâm.» diye aldılar.

Babamdan öğrenmiştim bunu… Öyle Mevlûdun yazarı Süleyman Çelebi'nin ta bilmem ne tarihinde önerdiği gibi hemen "Merhaba!" demeyecekmişsin. Anadolu'da, hele halk arasında yadırgarlarmış seni. Önce paşa paşa "Selâmı-n-aleyküm!" diyecekmişsin; onlar da sana "Aleykümselâm!" diye karşılık verecekmiş. Merhabalaşma faslı sonraymış. Önce onlar sana "0Merhaba!" diyecekmiş; fakat her biri ayrı ayrı diyecekmiş bunu. Sen de sırasıyla her birine ayrı ayrı cevap verecekmişsin "Merhaba!" diye… Konuşup görüşmeye ancak bundan sonra başlanırmış. Onu da orada en yaşlı ya da mevkii bakımından en üstün olan kim ise o başlatırmış sonraki konu her ne olursa olsun… Böyleymiş bizim insanımızın geleneği ve göreneği. Yanlış olabilirmiş ama farklı davranmanın âlemi yokmuş.

İyi ki hatırlamıştım babamın bu öğüdünü. Tam da onun dediği gibi oldu kompartımanda. İlk selâmlaşma faslından sonra, üstteki rafa yerleştirdim valizimi, elbette o peynir torbasını da. Üstüm başım kokuyor muydu bilmiyorum ama herhangi bir tepki göstermemişlerdi; kim bilir, belki asker olduklarından. (O tarihlerde "asker kokusu" diye bir şey vardı.)

Oturdum.

Tam da babamın dediği gibi; merhabalaştık. Yolda öğrendim; ilk merhabayı diyen onbaşıymış; ötekinden kıdemli yani.

Çok geçmeden hareket etti tren. Saatime baktım. Eh, on dakika gecikme rötar sayılmaz.

Az sonra bizim iki yolcu arkadaş bir azık çıkardı ortaya. İki somun ekmek, biraz da zeytin.

«Buyur arkadaşım, yemek yiyelim.» demişti onbaşı, «Artık Allah ne verdiyse.»

Yani şimdi böyle konmak olur muydu hiç katkısız?

«Bende peynir var. Hem halis Susurluk.» diye atıldım heyecanla. Kalkıp raftan peynir torbasını indirdim.

Biraz kokuyordu ama çok sayılmaz. Üstelik yiyecektik peyniri şimdi, koklamayacaktık ya.

Onlar da sevinmişti. «Sağol arkadaş.» demişti onbaşı.

Torbayı pencerenin önünde masa niyetine kullanılan konsolun üzerine koymuştum. Atmış olduğum düğümü çözmeye çalıştım. Öyle sıkıştırmışım ki meğer, açmayı beceremedim bir türlü.

«Sence sakıncası yoksa keselim.» dedi biri.

«Olur.»

Bir çakı çıkardı. Tam torbayı kesmek üzereydi ki aklım başıma geldi. Torbanın ağzı kesilince bir daha nasıl kapatacaktım ki?... Ona düğümün altından kesmesini söyleyecektim; sonra bir ip falan, bir şey bulur bağlardık.

Geç kalmıştım.

Cırt diye yarıverdi torbayı bizim asker.

Sıra içindeki paketlerden sadece benim olanı çıkarmaya gelmişti; ötekini Yılmaz'ın ailesine götürecektim çünkü.

Bir saniye geçti. İki saniye geçti.

Üçüncü saniyede başta ben olmak üzere üçümüz birden öğürerek kendimizi kompartımandan dışarı atmış, kapıyı da çekip kapatmıştık.

Şaşkınlık içindeydi iki asker.

«Ne vardı onun içinde?» diye sorabilmişti biri zorlukla, bir yandan öksürerek.

“Peynir.” diyeceğim, olmayacak. “Öğürtme bombası” desem alay ediyorum sanacaklar. (Şimdi bunları yazarken çok daha sonra, 1996 yılında meydana gelen şu kokuşmuş “Susurluk Olayı”nı da anımsadım ister istemez ama benim peynir ile onun ilgisi yok.)

Bu işin sorumluluğu bana aitti.

«Arkadaşlar. Kusura bakmayın. Galiba peynir kokmuş. Siz o işi bana bırakın lütfen.» dedim.

“Kokmuş” lâfı pek hafif kaçmıştı ama ne denir?

Mendilimi çıkarıp, yüzüme sardım. Kompartımanın kapısını açıp içeriye girmemle kapatmam bir oldu. Doğru pencereye yüklendim. Bereket kilitli değildi de aşağı çekince açılıverdi. Peynirlerin kokusu dışarıdan içeriye dolan temiz havadan bile tınmıyordu.

Torbayı kaldırdığım gibi pencereden fırlatıp attım.

Oh!.. Kurtulmuştuk.

Bir süre kompartımana girmedik. Havalansın diye pencereyi açık bırakıp dışarıda oyalandık. Fakat az sonra kondüktör biletleri kontrol etmeye geldiğinde yüzünde pek buruşuk bir ifade oluşmuştu.

«Peki, peyniri çıkarıyoruz.» dedim; tartışma bitti.

Bitti de arkasında bir diğeri daha geldi.

«Şimdi oradan bir kalem daha sileceğiz. Daha doğrusu iki kalem.» dedi Ahi.

«Onlar neymiş?»

«Tereyağı ile zeytinyağı.»

Birincisini anlamak kolaydı. Teknenin durumunu hiç bilmediği halde haklıydı. Eriyip ortalığı rezil ederdi. Fakat zeytinyağı konusunda Cemal dehşetli bir direniş gösterdi. Haklıydı da. Zeytinyağı olmayınca tavada ne kullanacaktık?

Sonunda Ahi zeytinyağının kesinlikle tenekede değil şişede olup, tapasının da çok sıkı kapatılması koşuluyla razı oldu.

Cemal «Bir de piknik tüpü almayı unutmayalum.» dedi.

«O ne olacak?»

«Çay yapacağuz da!»

Ben ekledim: «Demek bir de çaydanlık ile demlik gerek.»

«Elbet.»

«Sadece çay için mi alacağız tüpü?»

«Yemek de pişiriruz icabında.»

«O zaman bir de tencere alalım mı?»

«İyi olur. Hatta bir de tava.»

Bu iş biraz fazlaya kaçmaya başlamıştı. Hele Ahi'ye göre…

Söylendi. «Bunlara gerek yok. Hadi Cemal'in çayını kabul edelim. Fakat ötekiler fuzulî. Dedik ya, hazır yemek alacağız.»

Cemal «O zaman tuttuğumuz baliklaru biz ikimiz yeruz taze taze. Sen de konserve sardalyaya yatarsun.» deyince, Ahi bir an düşünüp Cemal'in listeye eklenmesini istediği kap kacağın alınmasına razı oldu. Ancak bir itirazı vardı: «Bakın, bunların hepsini siz taşırsınız. Ben karışmam. Ona göre!» diye tavır koydu.

İş taşımaya kalsındı. Eksiğimiz olmasındı da…

Zaten kim Ahi'nin bir şey taşımasını beklerdi ki?

İhtiyaç listesinde neyin eksik olduğuna bakmaya sıra gelince, Ahi her zaman olduğu gibi yine bilgiçlik taslamaya girişti.

«İkinizin de aklına gelmemiş bir şey var. Daha önce söylemiştim. Ciddiye almadınız. Hatırlatayım… Ya yağmur yağarsa?»

«Dediğin gibi, bunu daha önce de söylemiştin.»

«Evet ama o siz çadırda yatarken yağacak yağmur içindi. Teknede, sonra kıyıda otururken falan yağmur yağarsa?»

Bu adamı da hiçbir zaman memnun edemezdiniz. Bir şeyi kendisi yaparsa her bakımdan tamam olurdu da başkasının yaptığı bir şeyde mutlaka bir noksanlık bulunurdu.

Ancak bu konuda haksız sayılmazdı. Hadi diyelim ki denizdeyiz ve ıslansak da bir sorun olmaz. Ne kadar yağmur yağarsa yağsın bu mevsimde geceleri bile sıcaklık çok düşmez. Eh, isteyen çantasına bir kazak ya da yağmurluk gibi bir şey atabilir. Kıyıda yağmur yağarsa, çadıra girersin, olur biter. Ancak, Ahi'nin o felaket senaryosunu bir yana bıraksak bile, çadır ıslanınca ne olur; onu düşünmeli.

Demek ki, benim daha önce düşündüğüm gibi su geçirmeyen bir çadır almalı; varsa... O zaman Ahi'nin sanal karikatürü de çöker.

Bu sorun da öyle çözümlendi. Ahi isterse bir şemsiye taşıyabilirdi. Kendi bileceği iş… Cemal ile bana sorarsanız, yağmur bize pek dokunmazdı. Soylubey'e göre zaten hava hoş; bir silkinirsin, gider.

Cemal, «Şu listelere bir bakayum da!» diyerek eline aldı. Sonra, «Biliyor musunuz, biz buraya çok yanlış bir iş ettuk.» dedi.

«Ne gibi yanlış?»

«Neye ihtiyacimuz olabileceğini düşündükse onu listeleduk.»

«Ya ne yapacaktık?»

«Önce olmazsa olmazlari düşünecektuk.»

«Ne fark eder?»

«Farki şu ki liste boşu boşuna şiştu.»

Ahi ile ben birbirimize baktık.

«Cemal haklı.» dedi Ahi, «Her iki listeyi de ikiye ayıralım. Birisi mecburi, diğeri ihtiyarî olsun.»

«İtiyari ne demek?» diye sordu Cemal. «İt Soylubeydur.»

Bizimki adının geçtiğini duydu ya... Kulaklarını dikti; kuyruğunu sallamaya başladı.

Ahi Cemal'in yüzüne dikkatle baktı; ciddi mi, yoksa dalga mı geçiyor diye.

Cemal'in yüzünde kıpırtı yoktu. Anlaşılan bu kelimeyi ilk kez duyuyordu.

«Bir kere itiyari değil, ihtiyarî.»

«İhtiyarlarla mı ilgili yani?»

«Hayır. Alâkası yok. Mecburî değil de isteğe bağlı olana ihtiyarî denir.» diye açıkladı Ahi.

«Öyle desene.» diye yakındı Cemal.

«Yahu mecburiyi anlıyorsun da ihtiyarîyi niye anlamıyorsun. Her kelimenin bir zıt anlamlısı vardır.»

"Avukat bozuntusu!" diye geçirdim içimden.

«Ha ben köy çocuğuyum da.» diye kendini savundu Cemal. «Duymamışim daha önce. Ayip midur?»

«Okulda da duymadın mı?»

«Mühendislikte öyle iytiyari falan geçmez. Bir şey ya vardır ya yoktur.»

«Bak yine yanlış söyledin kelimeyi.»

«Eeee!»

Kızmıştı Cemal. İkisinin arasına girme gereği duydum. «Atışmayı kesin. Ayıp falan değil bu. İşte şimdi öğrendin. Senin bildiğin birçok şeyi de Ahi bilmiyor olabilir.»

«Hah, şöyle. Yola gel.»

Rahatlamıştı Cemal.

Cemal rahatlamıştı da, rahatsızlık sırası Ahi'deydi.

«Ne dedin, ne dedin bakayım sen öyle? Bir daha söyle. Ben neyi bilmiyormuşum?»

Şimdi de bunun damarına basmıştık. Hemen çark edip, bir dönüş yolu bulmak gerekiyordu.

«Yani diyorum ki, biz de bu adamın o matematik hesaplarından falan anlamıyoruz. Yok efendim karenin kökünün bilmem kaçıncı kuvveti falan. Herkes kendi sahasında uzman.»

Ortalık yatışmıştı. Konumuza dönebildik.

«Herkes kendi şahsi eşyasını kendisi ayarlayacak.» diye bir kez daha hatırlattı Ahi.

Bunun altında bir şey vardı mutlaka.

İşi sansa bırakmamak için sordum.

«Ne demek istedin sen şimdi?»

«Yani diyorum ki, herkes kendi diş fırçasını, macununu, tarağını, sabununu, tıraş malzemesini, Cemal tıraş olmasa da olur, mayoları ile yeterli sayıda havlusunu kendisi düşünmeli.»

Arada yine bir lâf sokuşturuvermişti Cemal'e.... Kendisi her gün mutlaka sinek kaydı tıraş olduğu için, ona hep takılırdı bir karış sakalla geziyor, kızlar da zaten işte bundan ötürü ona yüz vermiyor diye...

Mayolar, mayo değil mayolar ile yeterli sayıda havlu…

Sanırdınız ki, bir hafta boyunca her gün denize girip yüzeceğiz; biri kururken öteki kullanılacak.

«Değil mi ama?» diye kendisini savundu Ahi, «Tatile çıkmışız. Sabah erkenden, kahvaltıdan önce tertemiz, pırıl pırıl denize dalmak kadar zevkli ne olabilir?»

«Tamam, herkes gerek deniz için gerek üstüne giymek üzere ne alacağını kendisi düşünür. Fakat bazı şeylerimiz de ortak olmalı ve listeye eklemeliyiz.» dedim.

«Ne gibi?» diye itiraz eder bir tarzda sordu Ahi. Ona göre, dikte ettirdiği liste tamamdı çünkü.

«Örneğin sabun.» dedim ben de, «Diş fırçasını anlarım ama herkesin kendi sabununu da kendisinin getirmesi kadar abes bir şey olamaz bence.»

«Abarttın ama!»

«Hiç de değil. Hatta ben derim ki, bak hiç düşünüp de söylemedin, bir leğen ile biraz da deterjan alalım.»

«O niye?»

«Yahu, felaket senaryolarını kuran sen değil misin?... Diyelim ki öyle bir şey oldu ki kirlendi üstümüzdekiler ve bir bölümünü yıkamak zorunda kaldık.»

«Tatilde bir de çamaşır mı yıkayacağız?»

«Gerekirse yıkamaz mıyız?»

«Ben çamaşır yıkamam. Her şeyimin yedeğini alırım.»

«Peki, sen öyle yap. Fakat sen değil miydin az önce yemek listesini yaparken tedbirli olalım diyen?... Belki bu da gerekir. İstersen ihtiyarî listeye koyalım ama koyalım.»

Cemal atıldı, «Bak aklıma getirdinuz.» diye, «Çamaşır sonraki iş. Fakat bulaşık leğeni ile deterjanı mecburîdur.»

Ahî başını sağa sola salladı hoşnutsuz bir tarzda. Çünkü şu yemek pişirmek fikri onu başından beri rahatsız etmişti. Bir de bulaşık!

«Onlardan daha önemli bir şey var ama hadi ben onu alırım ve isterseniz size de koklatırım.» dedi Ahi.

«Neymiş?»

«Ayakkabı boyası, cilası ve fırçası.»

«Ne yani?... Sen şimdi bu tekne ile çıkacağımız tatile bir çift deri iskarpinle mi geleceksin?»

«Yok canım. Bir çift de yedek alırım elbette.»

Ahi'nin ilk kez böyle salaklaştığını görüyordum.

«Tekne ile gidiyoruz oğlum. Asıl lastik ayakkabı falan gerek. Biri yırtılırsa diye düşünürsen onun yedeğini alırsın. Ne iskarpini?»

«Belli olur mu?... Belki bir yerde piyasaya, dansa, kız tavlamaya falan çıkarız.»

«Uyyy!... Kızlar mi?» diye daldı Cemal.

Onunla uğraşacak halim yoktu şimdi. Hele Mahmut beyin ne dediğini söylesem, çıldırırdı. Ahi'ye döndüm.

«Arif Hikmet İyibilen… Yahu bazen seni anlayamıyorum. Sen demedin mi dinleneceğiz diye? Hem bedenimizi hem de kafamızı dinlendireceğiz diye?»

«Herkesin kendine göre farklı, özel bir dinlenme tarzı olabilir.» dedi Ahi, afili bir tarzda.

Öyle ya!... Hesapça biz çadırda, o akşamları otel ya da pansiyona gidecekti. Geceleri bizden ayrı kalacaktı. Kim bilir neler kuruyordu kafasının içinde. Bunu bir de şu sıralarda çıktığı kız duyacak olursa?... Eh, o da bana bir koz olarak kalır; bakarsın kullanırım.